

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РИБОПЕРЕРОБНОГО КОМПЛЕКСУ

Скупський Р.М., д.е.н, професор, Уманський державний педагогічний університет, Маркова Є.Ю. к.е.н., здобувач, Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Ринок рибної промисловості України не забезпечується за рахунок власних ресурсів. Тому Україна постійно імпортує продукцію у партнерів-нерезидентів.

Розглянувши низку проблем рибопереробного комплексу України, слід відзначити, що збільшення обсягів вилову риби можливе у Дніпровських водосховищах, зокрема, за рахунок поліпшення умов природного відтворення риб шляхом проведення загальної меліорації мілководдя та збільшення обсягів вселення рибопосадкового матеріалу цінних видів риб в Кременчуцьке та Дніпродзержинське водосховища. Слід зауважити, що доцільно продовжувати роботу, спрямовану на переорієнтацію господарств внутрішніх водойм на широке впровадження ресурсозберігаючих технологій з переходом підприємств на прогресивні технології вирощування товарної риби.

Специфічні особливості галузі рибної промисловості вимагають здійснення невідкладної державної підтримки щодо створення сприятливих умов у сфері кредитування та залучення інвестицій. Результати аналізу економічної ситуації України у галузі рибної промисловості, що склалася в рибному господарстві внутрішніх водоймищ, а також тенденції можливих змін свідчать, що в разі відсутності державної підтримки галузі не будуть подолані негативні закономірності в її розвитку.

Для забезпечення розвитку рибопромислової галузі держава повинна провести реструктуризацію податкової та митної політики, фінансування якої повинно проводитись за рахунок коштів державного бюджету. Також слід проводити фінансування

організацій, що займаються вивченням, охороною та відтворенням рибних запасів, а також науково-дослідних організацій, які виконують тематичні роботи, що мають загальнодержавне значення.

З досвіду зарубіжних держав, у 2014 році Європейська Комісія затвердила ключовий інвестиційний пакет для галузі рибальства Латвії та сектору аквакультури на суму майже 184 млн. євро, включаючи 139 млн. євро інвестицій ЄС .

Таким чином для ефективного функціонування рибпромислового комплексу слід провадити інвестування за наступними пунктами:

- підтримка розвитку галузі рибальства, яка б ґрунтувалася на принципах сталості навколишнього середовища, ефективності використання ресурсів, інновацій, конкурентоспроможності та науковості;

- сприяння розвитку галузі аквакультури, яка б ґрунтувалася на принципах сталості навколишнього середовища, ефективності використання ресурсів, інновацій, конкурентоспроможності та науковості;

- допомога розвитку сфери реалізації та переробки продукції.

Незважаючи на настільки значне зменшення обсягів видобутку на початку XXI ст., в період з 2010 по 2012 роки спостерігається зниження обсягу вилову риби та добування інших водних живих ресурсів на 16,4%, тобто на 15,1 тис. т.

Період 2013-2014 рр. характеризується позитивною динамікою, в результаті чого вилов риби і нерибних об'єктів в 2014 р. зріс на 9,3% і досяг 91,3 тис. т.

При цьому частка уловів України в Азовському морі склала близько 20,6%, в Чорному морі - 3,7% від обсягу вилову риби в 2014 р.

В українському рибальстві проблема дефіциту водних біологічних ресурсів (ВБР) у основних промислових районах вітчизняної ІЕЗ в даний час не настільки гостра - є резерви для збільшення видобутку. Однак питання про надлишкові видобувні

потужності флоту є досить актуальним стосовно видобутку основних найбільш затребуваних промислових видів ВБР, таких як скумбрія, сардина, ракоподібні й ін. Проблема ж викидів і в українському рибальстві не менше гостра, ніж у світовому .

З урахуванням передбачуваного збільшення обсягів вітчизняного видобутку (вилову) ВБР важливе місце в розвитку рибальства країни має займати розширення промислу в ІЕЗ зарубіжних країн і в конвенційних і відкритих районах Світового океану. Однак, вітчизняний промисел в цих районах безперервно скорочується. Разом з тим, Україна має велике число двосторонніх і міжвідомчих міжнародних угод по рибальству з багатьма країнами, є членом багатосторонніх конвенцій та угод, що регулюють промислову діяльність в різних районах Світового океану.

Негативні наслідки зниження обсягу видобутку риби і нерибних об'єктів світовою спільнотою вирішуються за рахунок прискореного розвитку аквакультури. В українському ж рибальстві аквакультура розвивається неприпустимо повільно, її продукція в останні десятиліття залишається практично на одному рівні - близько 91-92 тис. т на рік, що не відповідає статусу великої рибальської держави і вимагає термінових заходів щодо прискореного розвитку цього сектора рибальства.

Видовий склад аквакультури в Україні представлений, в основному, рибою і безхребетними: на їх частку припадає 99,1% загального обсягу аквакультури. Розведення водоростей та інших водних рослин ще не стало предметом бізнесу для українських рибпромисловців.

Література: 1. Красноруцький О. О. Теоретико-методологічні аспекти оцінки розвитку конкуренції та ефективності збуту сільськогосподарської продукції / О. О. Красноруцький // Вісник ТНЕУ. — № 2 (53). — 2013. — С. 90-99. 2. Гришова И.Ю. Система организационно-экономических инструментов коммерциализации экотехнологий/ И.Ю. Гришова, Т.В.Бутенко// Материалы конференции. Социальная ответственность бизнеса. Сборник научных трудов под ред. Анисимовой Ю. А. - Тольятти: Изд-во ТГУ, 2014 г. – С.17-24.